

Denumirea programului de studii	Limba și literatura română
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Postmodernismul românesc
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de filologie, Istorie și teorie literară
Titular de curs	dr. hab., conf. univ. Aliona Grati
Cadre didactice implicate	
e-mail, site	alionagrati@gmail.com , www.alionagrati.net

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.08 A069	2;3	III, IV; IV	VI,VIII; VIII f/r	60, 60; 36	30; 18	30; 18

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Descriere succintă a corelării/integrării cursului cu/în programul de studii

Cursul universitar de Postmodernism românesc constituie o introducere în istoria fenomenului literar postmodern, fiind destinată studenților filologi, interesați de o pregătire riguroasă și de a atinge performanțe maxime atât în procesul de învățare, cât și în activitatea pedagogică. Conținutul cursului constituie o sinteză coerentă și unitară, cu funcționalitate teoretică și practică, a concepției asupra acestui fenomen mondial. Atenția se concentrează asupra problemelor fundamentale din aria fenomenului literar postmodernist. Se va porni de la o privire generală asupra postmodernității ca fenomen social și postmodernismului ca fenomen cultural, apoi se va continua cu teme în care se vor analiza particularitățile postmodernismului românesc, completate cu aplicații pe poezie, proză, dramă, apărute atât în România, cât și în Republica Moldova. Se vor prezenta gradat numeroase teorii asupra fenomenului postmodernist la nivel global și cel românesc, multiple aplicații practice, precum și noi modele de analiză ale textului postmodern. Algoritmii preconizați pentru analiza literară iau în considerație stadiul investigațiilor specializate, achizițiile teoretice și metodologice în vederea surprinderii cât mai reușite a miracolului fiecărei creații și a semnării inefabilului caracteristic textului literar. Studenții trebuie să obțină pe final capacitatea de a combina observațiile critice cu comentariile filozofice și psihologice, să emită judecăți axiologice și metaliterare, având conștiința faptului că literatura face parte dintr-un complex cultural indivizibil. Cursul presupune și cunoașterea literaturii critice la temă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe cognitive:** cunoașterea obiectului de studiu al disciplinei; identificarea metodelor de cercetare în domeniu; determinarea particularităților procesului literar postmodern.
- Competențe de învățare:** capacitatea de a însuși și a analiza informații; de a efectua analize de poetică și naratologie pe textele postmoderniştilor.
- Competențe de aplicare:** capacitatea de a opera cu conceptul de postmodernism; de a identifica însemnele postmodernității și postmodernismului în fenomenul cultural și în textul artistic; de a alcătui un portofoliu care să conțină ideile generale ale filosofilor și teoreticienilor postmodernismului;
- Competențe de analiză:** capacitatea de analiză comparativă, de explicare a noutății de viziune a optzeciștilor; de a identifica temele și tehnicile narrative specifice optzeciștilor.
- Competențe de comunicare:** se demonstrează în practica de analiză a fenomenului literar, atât în cadrul orelor, cât și în cel al evenimentelor literare sau culturale. Dezvoltarea culturii teoretice de a dialoga polemic cu oponentii.
- Competențe la nivel de integrare:** stabilirea locului paradigmei postmoderne în istoria culturii și literaturii române; aprecierea importanței cunoașterii literaturii scrise în registru postmodern; determinarea nivelului de sincronizare a literaturii române. Proiectarea unor cercetări interdisciplinare în diversele ramuri ale științei literaturii în vederea integrării socio-culturale; lărgirea receptivității față de ideile teoretice deschizătoare de noi perspective pentru studiul literaturii; deschiderea față de schimbările survenite pe plan literar în concordanță cu ritmul dezvoltării culturii generale.

Finalități de studii

- să se orienteze cu lejeritate în materia nouă a literaturii postmoderniste;
- să-și exprime atitudinile și gândirea critică prin interpretarea cât mai personală a valorii unor texte

literare sau fenomene culturale;
 să identifice și să comenteze anumite fenomene din literatura națională în raport cu fenomenele literare (curente, școli, mode literare ș.a.) din literatura mondială.

Precondiții

- Pentru a asculta acest curs, studenții trebuie să posede limba de instruire la nivelul C2.
- Sunt necesare cunoștințe de bază din domeniul teoriei literare, poeziei, istoriei literaturii române și universale.
- Studenții trebuie să aibă formate, în linii generale, deprinderi de a cerceta, interpreta, analiza opera artistică.

Repartizarea orelor de curs

Nr. d/o	Unități de conținut	Total ore	Ore de contact direct						Ore de lucru individual	
			Curs		Seminar		Laborator		zi	f/r
			zi	f/r	zi	f/r	zi	f/r		
1.	Postmodernismul, studiu introductiv	5;2	2		2	1	-		1	1
2.	Poetica postmodernismului	16;8	8		2	4			4	4
3.	Precursori ai postmodernismului românesc	5;2	2		2	1			1	1
4.	Postmodernismul literar românesc	10;4	2		2	1			1	1
5.	Poezia generației '80	10;4	6		4	1			1	1
6.	Proza generației '80	10;4	6		4	1			1	1
7.	Textul dramatic postmodern	4;2	4		4	1			2	1
	Total:	60;36	30	18	20	9			10	9

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Postmodernismul, studiu introductiv.

Postmodernitate, postmodernism, postmodern: definițiile și arheologia termenilor.

Temeiuri filozofice, condiționări istorice și științifice.

Estetica postmodernistă. Disocierile lui Ihab Hassan.

Portretul-robot al literaturii postmoderne.

Tema 2. Poetica postmodernismului.

Biografia ideii de intertextualitate.

Tipurile de relații dintre texte.

Procedee postmoderniste în textul poetic.

Procedee postmoderniste în textul prozastic.

Tema 3. Precursori ai postmodernismului românesc.

Modele de literatură estetică, autoreferențială și parodică.

Poezia manieristă românească (Leonid Dimov, Emil Brumaru, Romulus Vulpescu, Virgil Mazilescu, Șerban Foarță, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija).

Proza experimentală. Tetralogia *Ingeniosul bine temperat* de Mircea Horia Simionescu – o enciclopedie a invențiilor literare.

Tema 4. Postmodernismul literar românesc.

Grupări, reviste și antologii.

Opzeciștii, nouăzeciștii, douămiștii.

Postmodernismul în Republica Moldova.

Tema 5. Poezia generației '80.

Paradigma poetică optzecistă.

Poezia lui Mircea Cărtărescu.

Metaficțiune istoriografică în poemul *Levantul*.

Poeți optzeciști: Florin Iaru, Alexandru Mușina, Romulus Bucur, Traian T. Coșovei, Ion Stratan, Liviu Antonesei, Nichita Danilov, Marta Petreu, Magda Cârneci ș.a.

Noua poezie din Republica Moldova. Poeți optzeciști: Nicolae Popa, Eugen Cioclea, Vsevolod Ciornei, Valeriu Matei, Emilian Galaicu-Păun, Andrei Țurcanu, Leo Bordeianu, Teo Chiriac, Călina Trifan,

Tema 6. Proza generației '80.

Optzecismul prozastic. Textualism și autenticitate în viziunea prozatorilor optzeciști

Proza scurtă în noua paradigmă. Grigore Chiper, Ghenadie Postolache.

Poetica romanului postmodernist. Strategii textualiste în romanul *Femeia în roșu* de Mircea Mihăieș, Mircea Nedelciu și Adriana Babeți.

Fragmentarea narațiunii în *Martorul* de Vasile Gârneț.

Relațiile dintre scriitor și personajele sale în romanul *Schimbarea din strajă* de Vitalie Ciobanu.

Romanul *Gesturi. Trilogia nimicului* de Emilian Galaicu-Păun. Corporalitatea lumii și a literaturii.

Tema 7. Textul dramatic postmodern

Teatrul postmodern. Antiteatrul, metateatrul, anti piesa, metapiesa

Matei Vișniec – spirit demitizant. Piesele *Țara lui Gufi*, *Angajare de clovn* – parabole cu mijloacele absurdului, ale farsei, ale parodiei, ale comicalului grotesc de limbaj.

Strategii de evaluare

Evaluarea orală la examenul final presupune prezentarea a două subiecte teoretice și analitice.

Evaluarea curentă se bazează pe (1) rezultatele a 8 evaluări curente la seminare, (2) a unei evaluări în scris, (3) evaluarea portofoliului.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Lucrul individual

Nr.	Unități de conținut	Ore		Subiectul	Produsul preconizat	Modalități
		zi	f/r			
1.	Postmodernismul, studiu introductiv.	1	1	Caracteristici ale estetici postmoderne: 1) Caracterul proteic, 2) Reculul la trecut, 3) Reciclajul, 4) Eclectismul, 5) Indeterminarea, 6) Imanența, 7) Areligiozitatea, 8) Viziunea apocaliptică, 9) Estetizarea, 10) Dispoziția ludică, 11) Inventivitatea.	Ilustrări în baza textelor a caracteristicilor estetice postmoderniste	Expunerea orală la seminar
2.	Poetica postmodernismului.	4	4	Procedee postmoderniste în textul poetic. Procedee postmoderniste în textul prozastic.	Selectarea exemplelor de procedee specific postmoderniste în baza textelor literare obligatorii pentru lectură	Folosirea exemplelor la expunerea temelor
3.	Precursori ai postmodernismului românesc.	1	1	Poezia manieristă românească	Analiza literară a textelor în stil manierist, semnate de Leonid Dimov, Emil Brumaru, Romulus Vulpescu, Virgil	Comentarii critice expuse oral în cadrul seminarelor

					Mazilescu, Șerban Foarță, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija.	
4.	Postmodernismul literar românesc.	1	1	Postmodernismul în Republica Moldova.	Prezentarea unor referate despre creația scriitorilor optzeciști din R. Moldova	Prezentarea referatului
5.	Poezia generației '80.	1	1	Poezii generației optzeci din R. Moldova	Comentarii literare ale textelor care folosesc strategii poetice, specific postmoderniste.	Test de evaluare orală
6.	Proza generației '80.	1	1	Prozatorii generației optzeciste din R. Moldova	Comentarii literare ale textelor care folosesc strategii prozastice, specific postmoderniste. Test de evaluare	Probă scrisă
7.	Textul dramatic postmodern	1	2	Textul dramatic postmodern	Eseu despre specificul teatrului postmodern	Probă orală

Bibliografie

Obligatorie:

Lecturi obligatorii:

1. Orice din poezii Allen Ginsberg, Jack Kerouac, Laurence Ferlinghetti, Gregori Corso.
2. Orice din prozatorii John Barthes, Thomas Pynchon.
3. Umberto Eco *Numele trandafirului*.
4. Poezia manieristă românească: Leonid Dimov, Emil Brumaru, Romulus Vulpescu, Virgil Mazilescu, Șerban Foarță, Arcadie Suceveanu, Nicolae Dabija.
5. Una din cele patru părți ale tetralogiei *Ingeniosul bine temperat* de Mircea Horia Simionescu.
6. Poezii semnate de Mircea Cărtărescu, Florin Iaru, Alexandru Mușina, Romulus Bucur, Traian T. Coșovei, Ion Stratan, Liviu Antonesei, Nichita Danilov, Marta Petreu, Magda Cârneli, Nicolae Popa, Eugen Cioclea, Vsevolod Ciornei, Valeriu Matei, Emilian Galaicu-Păun, Andrei Țurcanu, Leo Bordeianu, Teo Chiriac, Călina Trifan, Lorina Bălțeanu, Irina Nechit, Valeria Grosu, Grigore Chipur, Ghenadie Postolache, Dumitru Crudu ș.a.
7. Proza scurtă semnată de Mircea Nedelciu, Gheorghe Iova, Gheorghe Ene, Daniel Vighi, Grigore Chipur, Constantin Cheianu, Anatol Moraru, Ghenadie Postolache, Vitalie Ciobanu, Emilian Galaicu-Păun, Dumitru Crudu, Iulian Ciocan, Mihail Vakulovski și Alexandru Vakulovski.
8. Mircea Mihăieș, Mircea Nedelciu și Adriana Babeți, romanul *Femeia în roșu*.
9. Mircea Nedelciu, romanul *Tratament fabulatoriu*.
10. Vasile Gârneț, romanul *Martorul*.
11. Savatie Baștovoii, romanul *Iepurii nu mor*.

12. Vitalie Ciobanu, romanul *Schimbarea din strajă*.
13. Emilian Galaicu-Păun, *Gesturi. Trilogia nimicului*.
14. Matei Vișniec, piesele *Țara lui Gufi, Angajare de clown*.
15. Dumitru Crudu, volumul de teatru *Salvați Bostonul*.

Bibliografie obligatorie:

1. Barthes Roland, *Gradul zero al scriiturii. Noi eseuri critice*. Traducere din franceză de Alex. Cistelean, Chișinău, Cartier, 2006.
2. Cărtărescu Mircea, *Postmodernismul românesc*. București, 1999.
3. Călinescu Matei, *Cinci fețe ale modernității: modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, București, 1995. Lyotard Jean-François, *Condiția postmodernă*, Editura Babei, București, 1993.
4. *Competiția continuă. Generația 80 în texte teoretice*, Gheorghe Crăciun, Pitești, Ed. Vlasie, 1994.
5. Fukuyama Francis în *Sfârșitul istoriei și ultimul om*, Editura Paideia, București, 1994.
6. Petrescu Liviu, *Poetica postmodernismului*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1996.
7. Hutcheon Linda, *Politica postmodernismului*, București, Nemira, 1997.
8. Vattimo Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993.

Opțională:

1. Cârneli Magda, *Arta anilor '80. Texte despre postmodernism*, București, Ed. Litera, 1996.
2. Chiper Grigore, *Poezia optzecistă. Schimbare de paradigmă*, Iași, Tipomoldova, 2013.
3. Diaconu Mircea A., *Poezia postmodernă*, Brașov, Aula, 2002.
4. Iaru Florin, *La cea mai înalta ficțiune*, Editura Cartea Românească, București, 1984.
5. Grati Aliona, *Fenomenul literar postmodernist*. Ediție redactată și adăugită, Chișinău, 2015, pe siteul de autor alionagrati.net.
6. Manolescu Nicolae, *Despre poezie*, București, Ed. Cartea Românească, 1987.
7. Mușat Carmen, *Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice*, Pitești, Ed. Paralela 45, 1998.
8. Leahu Nicolae, *Poezia generației '80*, Chișinău, Cartier, 2000.
9. Perian Gheorghe. *Scriitori romani postmoderni*, București, Ed. Didactică, 1996.
10. Simuț I. *Incursiuni în literatura actuală*. Iași 2000.
11. Țurcanu Lucia, *Poezia manieristă românească*, Chișinău, Știința, 2015.
12. și altele indicate în Notele de curs: Grati Aliona, *Fenomenul literar postmodernist*. Ediție redactată și adăugită, Chișinău, 2015, pe siteul de autor alionagrati.net.